

TLAČOVÁ SPRÁVA

Počet mladých užívateľov drog podľa štatistík NCZI klesá, na trhu sú však nové látky

Bratislava, 26. 06. 2025

26. jún je Medzinárodným dňom proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi. Štatistiky Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI) ukazujú, že počet detí a mladých ľudí liečených zo závislosti od „tradičných“ drog dlhodobo klesá. Odborníci však upozorňujú na nové látky, s ktorými mladí experimentujú a aktuálne štatistiky ich často nezachytávajú.

Letné riziká: intoxikácie, predátorské drogy aj „cukríky“ s obsahom drog

Letné dni sú obdobím, kedy sa zvyšuje riziko experimentovania s drogami a hoci sa prázdniny ešte nezačali, lekári v Národnom ústave detských chorôb v Bratislave aj v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou Banská Bystrica ošetrili v júni niekoľko intoxikovaných detí.

Do kontaktu s mladými ľuďmi sa dostávajú stále nové varianty rôznych drog (najnovšie napríklad GHB), často vo forme cukríkov, lízaniek, či čokolád. Môžu spôsobiť stratu vedomia, zmeny správania vedúce k eufórii alebo naopak k omámeniu, ktoré môže vyústiť do nechceného sexuálneho kontaktu. Pre zdravotníckych pracovníkov je niekedy ťažké tieto látky identifikovať. Predátorské drogy sú dostupné na internete a v rôznych verziách sa nezriedka dostanú aj k deťom a mládeži na školách či na diskotékach. Nebezpečné sú aj kombinácie alkoholu s inými látkami – hrozia pády, poruchy vedomia až smrť. Pri závažných **príznakoch intoxikácie** – dýchacie ťažkosti, ťažké vracanie či dezorientácia – je preto nevyhnutné vyhľadať lekársku pomoc, prípadne kontaktovať tiesňovú linku 155.

Štatistiky NCZI: počet liečených mladistvých dlhodobo klesá

„Kým v roku 2004 sa zo závislosti od drog liečilo 500 detí vo veku do 19 rokov, o desať rokov neskôr (v roku 2014) klesol ich počet na 267. Vlni to bolo presne 200 pacientov – 144 chlapcov a 56 dievčat,“ uviedla hovorkyňa NCZI Alena Krčová. Medziročne počet liečených drogovu závislých pacientov v tejto vekovej kategórii stúpol (v roku 2023 to bolo 173 detí a mladistvých), avšak kým u dospelých nad 30 rokov každým rokom rastie počet liečených užívateľov drog, u mladších (pod 30 rokov) zaznamenávame dlhodobo opačný trend.

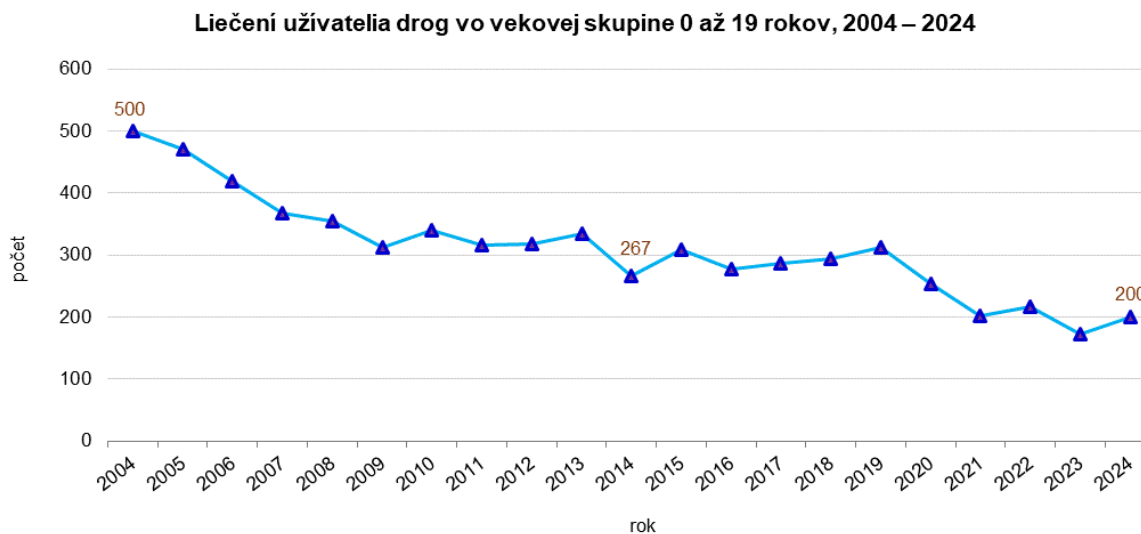
Najviac detí bolo liečených v Bratislavskom kraji (59 pacientov) a v Košickom kraji (35), najmenej pacientov do 19 rokov sa liečilo v Prešovskom kraji (9). Najobľúbenejšími drogami medzi mladými boli v roku 2024 kanabis (konope), nasledovali stimulanciá a kombinované psychoaktívne drogy. U všetkých vekových skupín dominujú stimulanty (pervitín), opiáty (heroín) a kanabis. Najčastejším spôsobom užívania drog je fajčenie, významný podiel osôb však užíva drogy injekčne alebo šnupaním.

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alena Krčová, vedúca oddelenia komunikácie a marketingu

Tel.: +421 902 671 045, mail: alena.krcova@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk



Alkohol ako najčastejšia príčina neliekových intoxikácií

Intoxikácie alkoholom sú najčastejšie neliekové intoxikácie vo vekovej skupine 12 až 16 rokov. Binge drinking – rýchla konzumácia veľkého množstva alkoholu – je žiaľ medzi mládežou rozšíreným fenoménom. Podľa dát NCZI bolo v roku 2023 (novšie dáta zatiaľ nie sú k dispozícii) vyšetrených 66 dievčat a žien vo veku do 19 rokov a 137 chlapcov a mužov rovnakej vekovej kategórie s poruchami psychiky a správania zapríčinenými užívaním alkoholu. V roku 2013 to bolo 226 chlapcov a 85 dievčat.

Aj tu je zaznamenaný pokles, odborníci však upozorňujú, že mládež má v súčasnosti širší výber návykových látok, ktoré sú navyše často dostupnejšie ako kedysi.

Odborník varuje: deti skúšajú, čo je lacné a legálne

V lete deti radi experimentujú s tým, čo je pre ne vzhľadom na vek a príjmy dostupné, hovorí hlavný odborník MZ SR pre medicínu drogových závislostí MUDr. Ľubomír Okruhlica, CSc. „*Idem najmä o nikotínové výrobky, alkohol, lepidlá. Ak sú dostupné látky s účinkom podobným konope, HHC, syntetické HHC-P, v minulosti tiež kratom, blízky účinkom opiátom, tak skúšajú tieto. S letom sa tradične spája najmä marihuana a extáza na diskotékach. U detí a mladých rozhoduje cena a to, či sú tieto látky legálne. Čím je cena a vekové obmedzenie na zaobstaranie si látky nižšie, tým je populárnejšia,*“ približuje odborník a dodáva, že okrem nových syntetických drog pribudli aj nové lieky, ktoré tiež často môžu privodiť zmenu vedomia a eufóriu. „*Rozšírili sa tiež spôsoby užívania, teda formy aplikácie látok do tela. Častá je súčasná kombinácia viacerých látok s rôznym účinkom, čo v minulosti bolo zriedkavejšie. Významnú rolu u časti mladých v tomto smere zohrávajú influenceri na sociálnych sieťach, ktorí vlastne propagujú prodrogový štýl života.*“

Najkritickejším obdobím na rôzne experimenty je podľa skúseného psychiatra a adiktológa MUDr. Okruhlicu skorá adolescencia, teda vek okolo 13 až 16 rokov. „Je to obdobie, kedy majú

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alena Krčová, vedúca oddelenia komunikácie a marketingu

Tel.: +421 902 671 045, mail: alena.krcova@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

na mladé dievčatá a chlapcov silný vplyv rovesníci, partie. Naopak, častá je ich opozícia voči názorom a prístupom zo strany rodičov a vôbec dospelých.“ Práve preto by sa mali rodičia snažiť byť k nim čo najviac otvorení, chápať a predovšetkým všímaví. „Mali by mať trvalý prehľad o správaní dieťaťa. Spozornieť treba, ak dôjde k zhoršeniu prospechu, ak dieťa prestane byť zdieľne v kontakte s rodičom, ak zmení okruh priateľov a zmenia sa mu záujmy, začne obhajovať užívanie drog a s tým spojený životný štýl či už priamo, alebo na sociálnych sieťach. Závažné sú krízové udalosti u dieťaťa, ako je rozchod s priateľom, priateľkou, kedy sa v rámci depresívnej reakcie môže uchýliť k užívaniu alkoholu či drog ako k forme ‚samoliečby‘. Jasným varovaním sú, samozrejme, stavy, keď sú po príchode domov na dieťať viditeľné prejavy čudnej veselosti, zmenené pohyby, pletie sa mu jazyk a podobne,“ informuje odborník na drogovú závislosť a rodičom radí, aby mali vždy prehľad, kde a s kým dieťa je a čo robí. Dvojnásobne to platí počas voľných letných dní. „Dieťa by malo byť pod priamym alebo delegovaným dohľadom zodpovedného dospelého. Na to je potrebné, aby mali deti počas prázdnin plne vyplnené dni zmysluplnými aktivitami, napríklad v táboch. Nie je vhodné nechávať ich s neznámymi rovesníkmi ani inými staršími mladistvými bez kontroly dospelých. Ani v lete by sa nemali tolerovať oneskorené príchody domov, najmä vo večerných hodinách.“ Dôležité je otvorene s deťmi komunikovať a vysvetliť im všetky riziká, ktoré súvisia s požívaním návykových látok.

Môže rodič v prípade podozrenia na užitie drogy otestovať svoje dieťa doma? *„Môže, testom z lekárne. Je to jedna z ciest na zistenie, či užíva drogy, ale napríklad aj toho, či tajne nekupuje a neužíva žuvací tabak alebo nikotínové vrecká, čo sa dá ťažko inak zistiť. Najspolahlivejšie sú testy na látky v moči. Ukáže sa tak užitie aj 2 – 3 dni dozadu. Tieto testy síce nezachytia, aké množstvo látky človek užil, iba to, či v tomto čase látku konzumoval. Rodičovi by to však malo stačiť,“* uzatvára Ľubomír Okruhlica.

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alena Krčová, vedúca oddelenia komunikácie a marketingu

Tel.: +421 902 671 045, mail: alena.krcova@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

